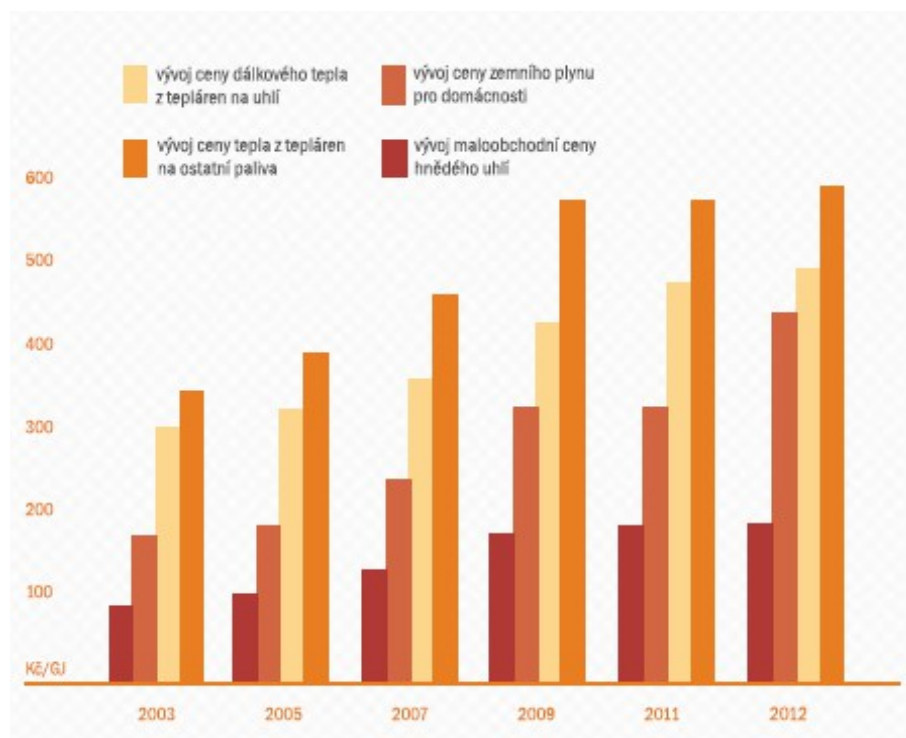

ENERGETICKÉ RENOVACE DOMŮ: PŘÍLEŽITOST PRO NOVÁ PRACOVNÍ MÍSTA I STÁT

Česká ekonomika každý rok spotřebuje miliony tun ropy, miliardy krychlových metrů zemního plynu a desítky milionů tun uhlí – a platí za to vysokou cenu. Velká spotřeba dražších a dražších fosilních paliv postihuje domácnosti i podniky. Miliardy korun každým rokem zbytečně odtékají do ciziny v platbách za suroviny. Smog každou zimu poškozují zdraví statisíců lidí. Zbytečně. Stát může domácnostem pomoci snížit spotřebu energie a tedy i účty a ještě na tom vydělá.

Více než třetinu budov v Česku vytápí zemní plyn. V domech, které si teplo zajišťují vlastními kotli, bez dodávek z tepláren, je plyn dokonce nejběžnějším palivem. V roce 2010 utratila česká ekonomika za jeho dovoz více než 70 miliard korun.¹ Většina velkých tepláren nadále používá uhlí, takže tvoří zhruba 45 % výroby tepla u nás.

Obr. 1: Ceny uhlí, zemního plynu i dálkového tepla pro domácnosti vzrostly za posledních deset let o 65 až 140 %.

Naprostá většina českých domácností platí za teplo či za palivo k vytápění více než 10 000 korun ročně. Majitelé větších domů či bytů, kteří navíc využívají zemní plyn nebo elektřinu, každoročně protopí i 30 000 Kč a více. Vysoké výdaje za teplo tak omezují možnosti majitelů domů investovat do stavebních úprav, včetně těch spojených se zateplováním.

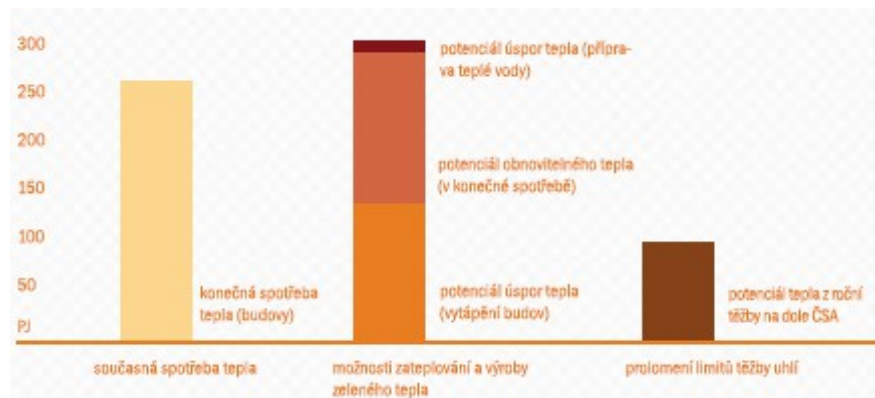
Špinavý vzduch v malých obcích, kde se pořád ještě topí uhlím, každou zimu poškozují zdraví statisíců lidí. Má na svědomí 38 % emisí škodlivých mikročástic prachu a dokonce 66 % znečištění rakovinotvornými polyaromatickými uhlovodíky.² Každoroční smog bude pokračovat, dokud mají rodiny na výběr pouze ze dvou možností: špinavé uhlí nebo drahý plyn. Ale díky zateplování a výměnám uhelných kotlů za čisté zdroje lze vzduch na venkově či v malých městech výrazně vyčistit.

¹ Databáze zahraničního obchodu ČSÚ

² Zpráva o životním prostředí České republiky v roce 2009, MŽP, Praha 2010

Možnosti dvakrát větší než prolomení limitů těžby

Jedním z nejučinnějších a pro stát nejvýhodnějším způsobem, jak snížit spotřebu uhlí a plynu, jsou energetické renovace domů. Už se současnými technologiemi, hlavně zateplováním budov, lze snížit energetickou náročnost českých domů – a tedy i spotřebu paliv i účty za vytápění – nejméně o 60 %, spočetla nezávislá studie společnosti Porsenna.³ Šedesátiprocentní vylepšení energetické efektivity českých domů je ekvivalentem více než dvojnásobku energie, kterou by dodávalo rozšíření uhelných dolů na Mostecku.

Obr. 2: Možnosti úspor při vytápění budov jsou v Česku enormní. Významně převyšují energii obsaženou v uhlí za územními limity těžby v severních Čechách.

Stát by měl pomoci

Kvalitní zateplení domů ušetří českým rodinám tisíce korun ročně. Společnost Porsenna odhadla potřebné roční investice pro kompletní využití potenciálu úspor v obytných budovách do roku 2050 na 18 miliard korun (a 6 miliard v případě veřejných budov).⁴ Ale domácnosti (a ani obce) nemají peníze na potřebné investice. Stát by jim měl pomoci chytrým programem, ze kterého pokryjí část nákladů. Zkušenosti s předchozími programy ukazují, že stát by měl pro neoptimálnější využití potenciálu nabídnout na podporu zateplování 11 miliard korun ročně. Zkušenosti také ukazují, že k udržení tempa investic do solárních systémů na ohřev vody a moderních kotlů na biomasu vyžaduje roční podporu na úrovni pěti miliard korun ročně.

Zateplování oživuje ekonomiku

Hnutí DUHA proto navrhlo, aby roční rozpočet programu činil 16 miliard korun. Nepochybně jde o velkou částku. Možné zdroje financí – především výnosy z aukcí emisních povolenek nebo fondy Evropské unie – by stát mohl použít také jinak. Ale expertizy opakovaně potvrdily, že podpora energetických renovací budov nemá konkurenci, pokud jde o účinné snižování závislosti ekonomiky i domácností na fosilních palivech, o snižování účtů za energii, oživení české ekonomiky nebo pročištění ovzduší od smogu. Proto nechybí v žádném z dosavadních přehledů prorůstových opatření, ať už je předkládá Národní

³ Studie potenciálu úspor energie v obytných budovách do roku 2050, Porsenna pro Hnutí DUHA, Praha 2007

⁴ Šafařík, M.: Studie o dopadech zateplování budov na spotřebu uhlí a zemního plynu v České republice, Porsenna pro Hnutí DUHA, Praha 2010

ekonomická rada vlády (NERV), Svaz podnikatelů ve stavebnictví nebo vedoucí představitelé politických stran.

Hnutí DUHA zadalo ekonomům Miroslavu Zámečnickovi, členu Národní ekonomické rady vlády (NERV), a Tomáši Lhotákovi tuto studii, v níž vypočítali vliv systematické podpory energetických renovací budov na české hospodářství.⁵

Ekonomové vyhodnotili dopad programu na tři ekonomické ukazatele: dodatečný hrubý domácí produkt, vytvořené pracovní příležitosti a příjem veřejných rozpočtů včetně odvodů na sociální zabezpečení.

Výsledky jsou povzbudivé: pokud stát mezi lety 2013 a 2020 napumpuje ročně 16 miliard korun do energetické renovace budov, dodatečný příjem veřejných rozpočtů bude 12,5 miliardy ročně. Čistý náklad programu tedy bude 3,5 miliardy korun. Domácnosti a obce ušetří na účtech za vytápění 11,6 miliard ročně (v cenách roku 2010) a stát získá:

- dodatečný hrubý domácí produkt ve výši asi 253 miliard korun (31,6 miliard ročně)
- 31 tisíc stabilních pracovních příležitostí.

Sestavilo Hnutí DUHA, duben 2013

Při sestavení tohoto podkladu byly použity některé pasáže ze studie Chytrá energie, kterou Hnutí DUHA s dalšími ekologickými organizacemi vydalo v roce 2010 (www.chytraenergie.info).

⁵ Zámečník, M., Lhoták, T.: Zateplování oživuje ekonomiku. Analýza makroekonomických dopadů Programu pro energetické renovace domů. Praha 2013. Dostupné na http://www.hnutiduha.cz/sites/default/files/publikace/2013/03/zateplovani_ozivuje_ekonomiku.pdf